

Kulturni in socialni razvoj naroda je mogoč edinole v popolni svobodi

KITAJSKA SE NAGLO MODERNIZIRA IN RAZVIVA DEMOKRATICO POLITIČNO ZIVLJENJE. — JAPONSKA SE JE VRNILA V SREDNJEVEŠKO TEMO

Zadnjo sredo zvečer, ko se obhajala petdesetletnica čiške univerze, je imel kitajski veleposlanik v Združenih državah dr. Hu Ših nagovor s temo "Civilizacije v prehodu".

Ker je svoboda potreben pogoj, kadar si ta ali oni narod izposodi svoječine kake tuje kulture, se Kitajska naglo modernizira in razvija demokratično politično življenje, medtem ko se je Japanska, ki se je prva med azijskimi deželami oprijela kulture zapadnih ljudstev, vedoma in hotoma vrnila v dvajsetega stoletja v srednjeveško temo.

To, kar se je dogodilo na Japonskem, je opaziti skoro povsod, koder so kralji ali cesarji v rokah klike, ki ji je predvsem za to, da se ona sama obdrži na krmilu tiste dežele. V takih deželah ne more biti govor o kakem kulturnem in socialnem napredku. Kajti tema dvema najvažnejšima elementoma človeške blaginje je potrebna za njun razvoj svoboda, kakor je voda potrebna ribam za njihen obstanek, a v državah s kralji kot lutkami v rokah birokratične klike ni nobene svobode za ljudstvo.

Veleposlanik primerja naroda

"V zgodovini kulturnega stika in kulturne izmenjave med vzhodom in zapadom so nekateri važni pojavi, ki se jim je često čudil zunanj opazovalci in ki se, kakor mislim, ne dajo dovolj pojasnit, če se pri tem ne vpošteva načelo svobode kot merilo v kulturni preobrazbi," je dejal dr. Hu.

"Ena skupina takšnih dejstev se tiče čudne prikazni neizpremenljive Japonske potem, ko se je v teku 70 let očividno naglo modernizirala. Druga skupina dejstev se nanaša na enako čudno prikazan Kitajsko, ki se z vso naglico modernizira in se čuti skoro že popolnoma doma v modernem svetu, čeprav se več desetletij ni mala ali se pa ni mogla modernizirati."

"V pojasnilo tega je, kakor se zdi, to, da je ta neizpremenljiva Japonska posledica premisljene uvrstitev osnovnejših vidikov njene srednjeveške civilizacije, da bi bilo tako japonsko ljudstvo zavarovanovo pred nevarnostmi zapadne kulture. Ta proces zavedne zaščite sega nazaj v zgodnjie dni njene 'modernizacije'."

"Japonski voditelji so si mislili, da si morejo ustvariti zapadno vojno mašino kot začetno steno, za katero bi lahko ostale vse tradicionalne vrednote fevdalne Japonske neizpremenjene."

"Posledica je bila učinkovita zaščita in učvrstitev mnogih temeljnih ustanov srednjeveške Japonske — prestol, religija, vojaška kasta, oboževanje sil in osvajanja, družina, stalež ženske — proti 'nevarenemu' stiku in vplivu novih idej in izvajanjem neprestano se menjajočega sveta."

Odprava monarhije

"Med tem ko je Japanska dosegla prve uspehe v prisvanjanju zapadne kulture pod vodstvom in kontrolo svojega fevdalno-militarističnega razreda, je morala Kitajska več desetletij napenjati vse svoje moći in to, da je odpravila monarhijo in izvedla politično revolucijo, preden je mogla mlini na modernizacijo."

LAHKOTNA ZMAGA V PERZIJI

Na gornji sliki je oddelek ruske armade, ki je skupno z angleško invadiralo Perzijo (Iran). Prejšnji perzijski žah je pobegnil in prepustil vladu sinu, ki se je udal pogojem angleškega in ruskega poveljstva. Perzija ima v sedanji vojni za Rusijo posebno važnost zato, ker ji lahko Anglia preko te dežele posilja municijo in razpo drugo potrebitno blago.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Rusija je izgubila Kijev in večino svojega industrialnega teritorija. To je zmaga, s kakršno se Berlin lahko upravičeno ponaša. Tako je bilo tudi v prejšnji vojni. V Brest-Litovsku je Sovjetska Unija podpisala s kajzerjevo Nemčijo "mir", ki pa je veljal le toliko časa, dokler niso Nemčije zaveznički premagali. Sličen slučaj je sedaj. Če Nemčija premaga Rusijo, in Hitler trdi, da je že, bo sledil nov Brest-Litovsk, toda le za toliko časa, kakor zadnjie. Nič krivovarskega ni prerokovali, da bo Hitlerjeva Nemčija najbrže začasno zmagala, nato pa pada slično kakor je kajzerjeva leta 1918. Ako bosta mogla Churchill in Roosevelt kaj storiti, bo Hitler odletel. Bržkonate se to zgoditi tudi ako Hitler zmaga. Zasluženi narodi pač ne bodo hoteli na vse čase suževati Nemčiji in njenemu filiju.

Zelo globoke so te misli, ki jih je razvil kitajski diplomat na omenjeni obletnici v Chicagu. Obenem pa tudi resnične. Ko bodo po sklenjenem miru zopet preurejevali razvorno in podjavljeno Evropo, jih bodo morali spredom vpoštovati, če bodo hoteli, da bosta imela kultura in socialni napredki prosto pot k splošni blaginji pri zadetih ljudstvih.

V Franciji se vlada v Vichyju kosa z Nemčijo v naredbah proti Židom. Nad 80 odstotkov židovskih obrtnik je ustavljen, prepovedana jim je izvrševati "drafta" zdrave moške in ženske podjavljencih narodov, in pa "svobodne" Hrvate, Slovake, Čehe, Italijane, Bolgare itd. Od kar je Nemčija okupirala Litvinsko, je ukazala popis vseh Litvinov in jih zdravstveno preiskala, da dožene, koliko izmed njih jih je zmožnih za garančje v Nemčiji. Plaže nimajo nego le hrano, ki je pičla, in stan v barakah.

Ako vam kaj v Proletarju ne ugaja, kritizirajte, toda ne s predosodi, nego tako, da bomo skupno izboljševali.

(Dalej na 5. strani.)

Vodstvo zveznega relifnega oddelka WPA obeta svojim delavcem zvišanje mezde za okrog 10 odstotkov. Sedaj prejemajo v južnih državah neizučeni delavci (common labor) pri WPA \$31.20 na mesec in izučeni \$81.90, na severu pa navadni delavci \$39 in izučeni \$94.90 na mesec.

Sedaj je upostenil pri WPA ned milijon delavcev, še več pa jih bo prihodnje zimo, če bo vladu dovolila potrebno vsto v ta namen. Veliko podjetij namreč odpušča svoje delavce, na pridobitev.

ker ne dobe potrebnih surovin in drugega materijala, da bi mogle nadaljevati z obratom. Prednost imajo namreč municipijske tovarne in vsa tista industrija, ki ima vladna naročila v prid dejstvene obrame, in pa v pomoč Angliji, Kitajski, Sovjetski Uniji in njihnim zaveznicam.

Zvišanje mezde 10 odstotkov je v primeri z nizko vsto, ki jo prejemajo delavci WPA in pa z višanjem cen življenjskim potrebičinam malenkost na pridobitev.

Vsota \$90 na mesec ne zastoste niti za majhno druži-

Hitler priznava, da Rusije do te zime ne bo mogel poraziti

Dasi je Kijev padel, in čeprav je morda res, da so Nemci zajeli v Ukrajini nad pol milijona sovjetskih vojakov, je Hitler včas temu priznal, da bo moral Nemčija nadaljevati vojno proti Rusiji tudi skoz zimo.

Njegov prvotni načrt je bil, da jo bo porazil v dobrem mesecu in da bo meseča septembra triumfalno ukorakal v Moskvo.

Dasi je nemška armada podjarmila že nad petindvajset milijonov prebivalstva Sovjetske Unije in v zveza ne samo vse to, kar si je Moskva pridobil po paktu s Hitlerjem nego tudi velik del ostale Rusije, sovjetska armada še včas temu ni zrušena, nego se pripravlja za obrambo na novih pozicijah.

Nemške zmage v Rusiji so valed tega dvomljive vrednosti. Od prirodnih bogastev v okupirani Rusiji bo imela Nemčija letos le malo dobitka, in lahko se primeri, da se bo izčrpala prej nego bo mogla vrzel na domestnosti z ruskim oljem, z russkimi rudami in russkimi živilimi.

To nemško zagato čutijo tudi Norvežani, katerim je bilo koncem septembra ukazano, da morajo izročiti nemški armadi vso voljeno odoje.

Ameriška legija za pomoč Rusiji

Na konvenciji Ameriške legije, ki se je vrnila v Milwaukee, se je mnogo debatiralo o Rusiji. Manjšina je zahtevala, da se konvencija izreče proti kakršnikoli pomoči Sovjetski Uniji. Na glasovanju pa se je izreklo 874 delegatov, da se Rusiji pomaga, in 604 pa jih je glasovalo proti. Ob enem se je Ameriška legija izrekla za podpiranje Rooseveltove vnapnej politike.

Newyorška A. L. P. pod kontrolo komunistov

Komunisti v mestu New Yorku so pri zadnjih primarnih volitvah dobili kontrolu nad American Labor Party, ki je veljala ob svoji ustanovitvi za stranko naprednih unij in socialistov (iz stare garde).

Vsled komunističnega vrtanja so jo odborniki unij pozneje opustili in komunisti so imeli toliko lažjo pot, da si jo osvoje.

Pod njihovim vodstvom bo A. L. P. le še ime, brez privlačnosti za volilce.

Sava sodeluje na slavju SNPJ v Springfieldu, III.

V nedeljo 5. oktobra bo v Springfieldu, Ill., v Slovenskem domu slavje 35-letnice društva št. 47 SNPJ, na katerem bo sodeloval tudi pevski zbor Sava iz Chicaga, ki bo ob tej prilosti zapel nekaj mičnih pesmi. Pevci in gostje se odprelajo iz Chicaga z avtobusom v soboto 4. oktobra ob 2:30 po polne izpred Slov. del. centra.

PREGLED SESTAVE NOVEGA GLAVNEGA ODBORA SNPJ

DELEGACIJA SSPZ PRIDOBILA 6 MANDATOV V NOVEM GLAVNEM ODBORU. — PROSVETA NA KRITIČNEM RESETU. — "BLOKI" ZARADI SLUŽB. — SPREMEMBE V ODBORU SNPJ

nika. Dobil je 192 glasov, njegova protikandidata Milan Medvešek in Anton Zaitz pa prvi 85 in drugi 55 glasov.

Wm. Rus, Kuhelj in Vrhovnik bi dobili službo v glavnem uradu v smislu pogodbne vseeno, pa če bi bili izvoljeni, ali ne.

Precejšen "blok" je tvorila ohajnska delegacija SNPJ, dalje pennsylvanska, ki pa je prišla kar tako skupaj in ni bila organizirana za agresivne nastope. Pridobil pa si je v nji potrebitno večino dr. Arch, ki je bil do te konvencije glavni zdravnik SSPZ in ABZ (prejšnje JSKJ).

Tudi delegati z zapada, poseljivo iz Colorada, so prišli parkrat skupaj v svoj "blok" in poskrbeli, da je bil Edward Tomšič iz Walsenburga znova izvoljen za distriktnega podpredsednika. Izmed članov delegacije S. S. P. Z. so bili izvoljeni v novi glavni odbor Mirko Kuhelj (Chicago), za blagajnika, W. Rus (Chicago) za pomočnega tajnika in s tem za namestnika glavnega tajnika, dr. F. J. Arch (Pittsburgh) za glavno zdravnik, Rudolph Lisch (Cleveland) v gospodarski odbor, Michael Verhovnik za direktorja mladinskega oddelka in atletike ter Andrew Grum (Detroit) v nadzorni odbor. Torej šest članov, izmed katerih bodo trije v glavnem uradu stalno uposleni.

Spolj je med delegacijo S. S. P. Z. so bili izvoljeni v novi glavni odbor Mirko Kuhelj (Chicago), za blagajnika, W. Rus (Chicago) za pomočnega tajnika in s tem za namestnika glavnega tajnika, dr. F. J. Arch (Pittsburgh) za glavno zdravnik, Rudolph Lisch (Cleveland) v gospodarski odbor, Michael Verhovnik za direktorja mladinskega oddelka in atletike ter Andrew Grum (Detroit) v nadzorni odbor. Torej šest članov, izmed katerih bodo trije v glavnem uradu stalno uposleni.

Takovzani opozicijski blok je vodil Math J. Turk iz Chicago in nekaj dni je izgledalo, da bo res zmagal geslo "vse skloniti ven", ki pa ga je izpravil.

Izmed članov delegacije S. S. P. Z. so bili izvoljeni v novi glavni odbor Mirko Kuhelj (Chicago), za blagajnika, W. Rus (Chicago) za pomočnega tajnika in s tem za namestnika glavnega tajnika, dr. F. J. Arch (Pittsburgh) za glavno zdravnik, Rudolph Lisch (Cleveland) v gospodarski odbor, Michael Verhovnik za direktorja mladinskega oddelka in atletike ter Andrew Grum (Detroit) v nadzorni odbor. Torej šest članov, izmed katerih bodo trije v glavnem uradu stalno uposleni.

Frank Vidmar (Lyons, Ill.) je uganjal v tem bloku svoje vrste "konfuzijo", a na konvenciji se je dobro zadržal.

Starega fanatizma v tem "bloku" ni bilo. Za mesto predsednika glavnega nadzornega odbora so določili Antona Cvetkoviča iz New Yorka, ki je bil pred leti član gospodarskega odseka, v New Yorku pa je tajnik društva št. 56. Že več mesecev se je uslužalo, da bo Frank Zaitz in med mlajšo generacijo Rudolph Lisch. Wm. Rus, glavni tajnik bivše SSPZ, se ni dosti oglašal, pa je bil včas temu izvoljen za pomočnega tajnika.

Konvenčni "bloki"

Blok načelnega značaja na tej konvenciji ni bilo, nego se je šlo, v kolikor so obstajali, zgoraj za službe, oziroma za pozicije v glavnem odboru.

Najhujši "blok" so tvorili zastopniki prejšnje SSPZ in njihov glavni voditelj, človek velikih zmožnosti, je bil Mirko Kuhelj in med mlajšo generacijo Rudolph Lisch. Wm. Rus, glavni tajnik bivše SSPZ, se ni dosti oglašal, pa je bil včas temu izvoljen za pomočnega tajnika.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

Proletarec imel na konvenciji SNPJ in SSPZ veliko opore

Na konvenciji SNPJ in SSPZ meseca septembra v Pittsburghu je nekaj naših agitatorjev brez organizirane akcije dobilo priljubno število novih naročnikov in znatno vsoto v tiskovni sklad.

Značilno je bilo to, da je bil ta list med mnogimi bolj upoštevan kakor pa na sličnih zborovnih v prošlosti.

Upsek bi bil še mnogo večji, če bi se agitacije oprijele več sodrugov in sodružic. Četudi se to ni zgodilo, smo zadovoljni z rezultatom onih, ki so pomagali in z vsoto tistih, ki so jo prispevali.

Njhina imena so v izkazih v tej številki, ostali pa bodo omenjeni v prihodnjih in pa v upravnikovi koloni.

Hvala novim naročnikom, prispevateljem in agitatorjem. Upamo, da nam ostanejo naklonjeni tudi v bodoče in da postanejo novi naročniki venci čitalci Proletarca.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četrti leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaits
Business Manager.....Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

SNPJ ostane pri svojih starih načelih

Konvencije SNPJ so imele svojedobno levitarski značaj. Izjemo springfieldske konvencije leta 1918 je bilo na njih le malo uradnega patriotizma, pravzaprav nič, toliko več pa radikalizma, zapopaden v podpirjanju unij, stavk, protestov proti milici, šerifom, deputijem in policiji.

Spremenitev razmer ima svoje posledice tudi na SNPJ. Socialna zaščita, za katero se je borila, se uvaja. Unijsko delavstvo, kateremu je stala ob strani in mu pomagala v borbi, je sedaj varovano s postavami. In delavska politična akcija, katero je propagirala, je sedaj bolj kot kdaj prej zamotana v demokratsko stranko. SNPJ je propagirala samostojno politiko delavskih množic, a unijsko delavstvo pač ni še zelo zanjo.

V očigled teh dejstev in drugih vzrokov je naravno, da dvanajsta redna konvencija ni bila "radikalna" kakor so bile nekatere prejšnje, a vendar je vzbic temu ostala pri svojih starih načelih, ki so bile odobrena brez opozicije.

Ako se bo vodstvo ravnalo po njih, ima SNPJ sijajno bodočnost ne samo kot zavarovalniška družba, nego tudi kot socialna organizacija. Kakor v prošlosti, lahko v duhu znova odobrenih načel sodeluje tudi v bodoče na polju kulturnega in gospodarskega napredka ljudskih množic. Na konvenciji je bilo razvidno, da delegacija to hoče in pričakuje in nedvomno bo vodstvo v članstvo združene SNPJ in SSPZ to nalogu tudi vršilo, kakor doslej.

251. obletica prvega časopisa v Ameriki

Dne 25. septembra je bila obletica enega večjih mejnnikov v ameriški zgodovini. Pred dvesto eninpetdesetimi leti, dne 25. septembra, 1690, je neki angleški begunec, ki se je pisal po Benjaminu Harrisu, v Bostonu odtisnil na ročnem tiskalnem stroju prvo izdajo prvega časopisa, ki se je še kdaj tiskal v Ameriki.

"Publick Occurrences. Both Foreign and Domestick" mu je bilo ime, a sojeno mu je bilo doživeti samo eno izdajo. Toda kljub temu kratkemu življenju je zgodovinarjem izboren zgled neodvisnega ameriškega časnikarstva, ki se je obdržalo poltretje stoletje.

Seve ni imel ta prvi ameriški časopis karikatur, kolonarjev ali križnic, a je vseeno prinesel svojemu čitateljstvu zelo mastne podatke o zasebnih in javnih skandalih, se hudo znesel nad svojimi političnimi sovražniki ter prisel nemudoma pri vladu v nemilost. Ta ga je zaplenila in ustavila čez štiri dni potem, ko je prvič izšel.

Harris je bil že sam zelo klepetav, pa se ni čuditi, če je rad nastavljal uho klepetljam, ki so seve že tedaj rade opravljale druge ljudi. V svoji prvi in edini izdaji je pisal o nrvnji propalosti francoskega kralja, opisal na grozovit način, kako so Indijanci trpinčili francoske ujetnike ter prinesel "hujskajočo" whigovsko propagando proti vladajočim torijem v koloniji. Njegovo politično mnenje mu je prej nakopal jezo angleških oblasti na glavo kakor vse drugo. Par let poprej je pobegnil iz Anglije, kjer so ga pred tem deli v kladino in ga vrgli v ječo zato, ker je širil "hujskajoče pamflete", v katerih se je ljudstvo napeljavalo k temu, da bi strmoglavilo angleške vladarje.

"Publick Occurrences" je bil časopis na treh straneh od 6x9½ palca velikosti. Četrta stran je bila prazna brezvonomo za to, da bi mogli Bostončane še kaj pridejati s peresom, ko bi pošiljali vsak svoj list svojim prijateljem v druge, bolj oddaljene kraje. List je bil pisan dobro. Bil je veliko zanimivejši in bogatejši z novicami kakor njegovi nasledniki v prvem delu slednjega stoletja.

Danes ima nad 13,000 dnevnikov in tednikov v Združenih državah skupno cirkulacijo, ki obsega 45,000,000 čitateljev. Zboljšanje in izpopolnitve tiskalnih strojev, ustanovitev svetovnih časnikarskih poročevalnih družb in napredek v prevoznih sredstvih, vse to je naredilo časopis za neodločljiv del modernega življenja. Na 251. rojstni dan je ameriško časopisje prehodilo dolgo pot od časov prvega ameriškega časopisa "Publick Occurrences", ki bi imel izhajati po enkrat na mesec in tudi večkrat, če bi potrebe tako nanesle.

Ako bi se počastil vlade Zed. držav s svojimi zavezniki Charles Lindbergh, bi bil to za Hitlerja največji triumf.

Socializem je s proletariatom in v proletariatu najmočnejša družabna sila, ki se brez prestanka množi.—Jean Jaures.

S proletariatom preneha biti socializem gola filozofska špekulacija in postaja gibanje, živa moč.—Jean Jaures.

NEKOLIKO POGLEDA V ZGODOVINO GLEDE BORBE ZA JUGOSLOVANSTVO

Kdo so bili konstruktivni znanilci zedinjenja jugoslovenskih narodov v prid njihne vzajemnosti in svobode, kulture in blagostanja?

Obuditev spomina na konferenco jugoslovanske socialne demokracije, ki se je vršila leta 1909 (pred dvaintridesetimi leti) v Ljubljani

(Nadaljevanje.)

Sklepi prve jugoslovanske socialistične konference

(Tivolska resolucija)

Prva jugoslovanska socialistična konferenca izjavlja:

I.

Anekseja Bosne, na Hrvatskem vladajoči sistem, zopet okrepjeni birokratični režim v Avstriji ter trajno vzdrževanje fevdalne oligarhije na Ogrskem dokazujojo neoporečno, da je Avstro-Ogrska kot velika poskusila kreplak sunek v imperialistični smeri. Ta pozeks se opira politično na staro centralistični absolutizem, socialno v gospodarsko na staro fevdalno agrarizem z njega carinsko-političnim izstradovanjem množic ter združuje tem novo kapitalistično izkorčanje, ki dobiva za Jugoslovane, pridružene monarhiji, značaj eksplatacije. Ta sistem pomembja za široke maso jugoslovanskega ljudstva proletariziranje in osiromaševanje, ovira pa obenem industrializacijo.

V kolikor pa izraža porajajoči se imperializem silo dualistične Avstro-Ogrske, postaja hkrati faktor, ki jo razdira in prevraca. Njegova steba sta absolutistična metoda v Avstriji in fevdalna razredna vladna na Ogrskem, tako da je v krčem protiščit z vsemi zakoni političnega, gospodarskega in socialnega razvoja, da ovira razvojne moći vseh narodov Avstro-Ogrske ter jih goni v najblazejšo nacionalistično politiko medsebojnega izigravanja in klanja, namesto v skupnem boju za svobodo in kulturo.

II.

Jugoslovani, razcepjeni ne le politično na osem državnih, odnosno upravnih teritorijev, temveč tudi kulturno na štirideveto, nazivajoče se narode, so tako oslabljeni, da le fiktivno žive samostojno življenje, ne da bi imeli v sedanjem položaju potrebnih pogojev za ustvaritev takih kulturnih razmer in pozicij, da bi se mogli kot narod ali narodi povoljno razvijati poleg drugih kulturnih narodov.

III.

Dejstvo je, da so se poedini deli Jugoslovanstva vsled politične razcepljenosti, vsled dotik z raznimi tujimi narodi, vsled vplivljanja raznih gospodarskih sfer v marsičem diferencirali. Na drugi strani pa je dejstvo, da vse, tekomo časa nastale razlike po svoji naravi in po svojem obsegu niso take, da bi opravičevalo separatizem posameznih delov in cepitev naših narodov. Kar nam moči da izobrazi svoje narodno življenje, ne da bi imeli v sedanjem položaju potrebnih pogojev za ustvaritev takih kulturnih razmer in pozicij, da bi se mogli kot narod ali narodi povoljno razvijati poleg drugih kulturnih narodov.

Dr. Henrik Tuma, Naša inteligencia in socialna demokracija

Kar nam manjka bogastva, kar nam manjka števila, to mora pri nas nadomestiti izobrazba, inteligencia. In žal, to je rakrana našega javnega življenja, našega narodnega življenja, da nimamo skoraj inteligence, ali da ona inteligencia, katero tako imenujemo, ne zasluži tega imena...

Mi Slovenci smo proletarski: delavski in kmečki narod. Pri nas mora biti inteligencia edino del proletariata, nosilec klerikalne gibanje. Kar je pri velikih narodih bilo mogoče izvesti potom liberalizma in individualizma, to je pri nas mogoče le s kolektivizmom ter povzročiti proletarske mase. Da pa more inteligencia postati kvass proletariata, mora biti istinito nositeljica izobrazbe in naprednega stremljenja. Vsa vzgoja naše inteligence...

TUDI TA ZVIJACA NE BO RESILA NACIJEV

Da bi lisjački naciji izvzvali angleško zračno silo k metanju bomb na bolnišnico Rdečega križa v Trondheimu na Norveškem, ki jo predstavlja gornja slika, so nalači postavili svoje vojašnice okoli vidno označenega poslopja, a jih niti takšno lisjačivo ne bo rečilo. Angleški bombarji so s podvojeno silo napadali po Nemci zasezeno Evropo celo poletje in odpornost proti nacijem pa upanje na končno zavezniško zmago naraščata po zasedenih deželah z vsakim dnem bolj in bolj.

ce pa nam daje le izrok, naša inteligencia je danes kruhoborec — birokrat in konsument. Naša inteligencia se je vzgojila kot gospoda v trivalnem pomenu besede. Zrcalo naše inteligence je naše javno politično življenje. Vsa naša inteligencia je razdeljena v dva tabora: tu klerikalec, tam liberalac! A ni na eni, ni na drugi strani ne biće boje za ideje, ne ena ne druga stran ne dviga slovenskega ljudstva; inteligencia tu in tam je le predstavljateljica kruhoborstva.

Dijaka počljajo na sredino in visko šolo ali v semenišče zato, da postane "gospod", zato, da se mu bo bolje godilo, kakor očetu žuljavih rok. Gospod v črni suknji naj pomaga kmečki družini, kadar pride do fare; gospod uradnik naj bo imel dobro mesečno plačilo, da se mu ne bo treba batiti od dneva do dneva, koliko bo zaslužka. V tako majlem proletarskem narodu kakor je slovenski, je naravno, da se rekrutira inteligencia iz stanov, ki ga uči tako takrat, ko nastopi dolgoletno pot učenja po srednji in visoki šoli. Po eni strani tako nosi na sebi vse navade in predstavke svoje domače vasi in nima prilike v lastni meščanski družbi, da bi se odresel teh predvodnikov začasa ter postal socialno sam svoj. Radi tega pride naš srednješolec nepravljivo v veliko mesto, kjer ne vidi novega življenja in novega streljenja, ne vidi svetovnega napredka, ampak tiči po velikomestnih kavarnah in restilnah med svojo ozko, domačo družbo, — šečo tolazbe za svoje domotožje v pitju in v našem trivalnem časopisu. Zato pa zaostane v verski in etični emancipaciji ter se vrne z visoke šole nazaj, mehanično morda dobro pripravljen za uradnika-birokrata, ali povsem nepravljivo v veliko mestu, kjer ne vidi nove posamezne dele, so pobjrali izpod vlaka šele čez dobro uro, ko je oblast vse načanom je ostalo sredi proge truplo brez glave in noge. Glava je bila daleč zadaj, odrezana noge blizu. Krvavi kosi in madeži so se videli blok razdalje. Vzelo je poldruga uro, predno so lokomotivo oprostili razbitega, v nju zajetenega avtomobila in vzeli mrtvega iz njega. Tega pod progo, oziroma njegove posamezne dele, so pobrali izpod vlaka šele čez dobro uro, ko je oblast vse načanom popisala. Delegata Matenka iz Leadville je zanimalo resilo delo pri lokomotivu in se je pri tem do kože premočil. Nekaterim, ki so šli gledati razkosni trup pod wagonom, je bil potem žal, kajti take reči rade ostanejo dolgo v spominu. Prišli smo v Chicago z dveurno zamudo. Tu smo iz časopisov izvedeli, da sta bila ona dva, ki ju je naš vlak ubil, jugoslovanska rojaka iz South Chicago, ki sta se peljala na delo. Nedvomno voznik v silni plobi in vetro ni opazil, da se mu bliža vlak, pa je zavozil pred lokomotivo, ki je v sekundi počnala oba in njun avto. — N.

Poglejmo si narodne radikalce: Kako so stopili pogumno na plan; no, ponudilo se jim je par sinekur in ti radikalci danes jedo iz jasli liberalnih magistratorjev in jasli narodnih zavodov, a godi se jim pa le dobro — postali so gospodje.

"Preroditi hočemo slovensko javno življenje", "Jugend ist Wiedervergeltung"! No, komaj so polnoletni, pa so že starijavi in samopasni. "Katolički" in "Narodni sklad", "Radojog", mestni magistrat, katolički in narodni zavodi, to so danes jezik na vagi, ki odloča, da postane danes naš inteligenčni klerikalci ali liberalci. Nedavno sem v Ljubljani pozdravil starega znanca ter vprašal, kako kaj napreduje naša Ljubljana. Odgovoril mi je žalostno: "Ob narodnih jaslih je že davnō vse prenapolnjeno, odpre pa so duri k jasliom klerikalcem, in vse hitri notri, kakor v cirkus!" Le notri gospoda, le notri, katolički cirkuš bo kmalu premajhen za našo inteligenco! Na ta način fluktuirajo naše inteligence med klerikalnimi in liberalnimi jasli, in vse mladostno navdušenje, vse, hrepenjenje po boljšem, lepem in dobrem, se izgublja v klerikalnem in liberalnem blatu. Navdušenje in protinavdušenje za škofovo brošuro je danes sramoten pečat klerikalnega in liberalnega mišljeljenja naše inteligence. Pač nizkost in malenkost! Med to dvojno inteligenco v ozadju pa leži slovenska birokracia bolj policijska od policije same in bolj filistrska od filistejev! Čuti se imenito gospodo na kmetijah, in najbolje mu de globočki poklon kmetiča in dobro pripravljena skleda meščanske gospodinje!

(Konec.)

Kadar poslujate naše nasprotnike, ki sipljejo očitke na one, ki delajo, vprašajte jih, koliko so že oni storili in kje se njihovo delo pozna? Na ta način jih najlaglje osmešite.

Naša vožnja s konvencijo SNPJ

S konvencijo SNPJ se je počelo v vlaku Golden Triangle, Pensylvanije železnice, 38 delegatov in delegatice. Peli so poznano v ne Frank Pečnik iz Puebla skoči do jutra. Danilo je že, ko se je jih je prijela utrujenost. A kmalu je prišlo medjne veselo razpoloženje nova. Joe Bratkovč iz Kansasa je imel še v kvortu "zdravila" in povabil tega in onega na skrivnega prostora, da si opomore s pozirkom. Vlak je drvil skozi Gary v Indiani proti Hamiltonu. Prišli smo v dežno noč. Lilo je "kakor iz škafa", kot se izražamo Slovenci. Ljudje, ki smo jih opazovali skočili okno vagona, so si skušali pomagati z dežnik, toda vetr je bil tolikšen, da jim jih je razdrolo. Zabava v našem vagonu je naraščala. "Protestiram!" je vpljal nekdo. In drugi pa mrmljajo "konfuziji". Naenkrat se je vagon stresel in na hiši v sredini in visoko vratno vratno. Dirjal je še kake četrt milijone, nato se ustavil. Vlakospremnino obje je hitro k izhodišču. Lilo je "kakor iz škafa", kot se izražamo Slovenci. Ljudje, ki smo jih opazovali skočili okno vagona, so si skušali pomagati z dežnik, toda vetr je bil tolikšen, da jim jih je razdrolo. Zabava v našem vagonu je naraščala. "Protestiram!" je vpljal nekdo. In drugi pa mrmljajo "konfuziji". Naenkrat se je vagon stresel in na hiši v sredini in visoko vratno vratno. Dirjal je še kake četrt milijone, nato se ustavil. Vlakospremnino obje je hitro k izhodišču. Lilo je "kakor iz škafa", kot se izražamo Slovenci. Ljudje, ki smo jih opazovali skočili okno vagona, so si skušali pomagati z dežnik, toda vetr je bil tolikšen, da jim jih je razdrolo. Zabava v našem vagonu je naraščala. "Protestiram!" je vpljal nekdo. In drugi pa mrmljajo "konfuziji". Naenkrat se je vagon stresel in na hiši v sredini in visoko vratno vratno. Dirjal je še kake četrt milijone, nato se ustavil. Vlakospremnino obje je hitro k izhodišču. Lilo je "kakor iz šk

IGNAZIO SILONE:

FONTAMARA

ROMAN IZ FAŠISTOVSKE ITALIJE

Z avtorjevim dovoljenjem prevedel TALPA

(Nadaljevanje,

Kdo bo zmagal; ali hudič ali impresario?

(Mi smo bili vsi proti impre-

sariju, za hudiča se je pa upal-

javno izreči samo Berardo.)

"O vsem tem smo se pogovarjale — nekaj žensk in jaz," je zopet nadaljevala žena, "ko-

smo neki večer na malem trgu

pred cerkvijo čakale na može,

Z menoj so bile Maria Grazia,

Ciammaruga, Filomena Casta-

nija, Recchiuti, Cannarozzova

hči in kakor navadno smo se

dele na malem, nizkem obzidku,

ki je ločil trg od doline. Zrle

sme proti Fucinu, ki je ležal

z venci. Ravnnina, ki je leža-

la pod nami in ki jo je delil

pršni trak glavne ceste v dva

dela, se nam je zdela zapuščen-

ta tiba. Tudi deželna cesta, ki

se je v velikih ovinkih vzpenja-

preko gorskega pobočja

proti Fontamari, je bila mirna

in prazna.

Vedele smo, da se bodo naši

može zapoznili; med žetvijo

je bilo Fucinu mnogo dela.

Tedaj pa je presekal večer-

no tišino enakomeren hrup.

Najprej je sličil šumenu v če-

belnem panju, pozneje pa se

nam je zdebel, kakor se kje mla-

tisti s cepci. Hrup se je dvigal

iz doline, toda, kaj ga je povz-

ročalo, še nismo vedele.

Cepci niso bili in tudi niso

mogli biti, kajti žetev še ni bila

končana.

Šum je hitro postajal glas-

nejš.

Kmalu pa se je prikazal na

prvem ovinku ceste, ki vodi v

našo vas, natlačeno poln tovorn

avto.

Tako za njim se je prikazal

drugi.

In potem tretji.

In potem četrtri.

In potem peti.

Petero tovornih avtov, ki so

vozili proti Fontamari. Toda

tako nato se je prikazal še

eden. In potem še eden. In potem

še eden. In potem jih pa

nismo mogle več prešteti. Ali

jih je bilo deset? Petnajst?

Dvajset? Cannarozzova hči jih

je cenila na sto, toda Cannarozzova hči ni znala šteeti. Že

je prvi avto prispeval na posled-

njem ovinku pred Fontamaro, po-

slednji pa je bil še na vzožju

griča. Toliko avtov še nismo ni-

koli videle. Nobena izmed nas

ni nikoli mislila, da je na svetu

sploh toliko tovornih avtomobi-

lov.

Drdranje motorjev, ki ga pri-

nas nismo bili vajeni, je priva-

bilo na malih trgov pred cerkvijo

vse fontamarsko prebivalstvo,

to se pravi vse ženske in starce,

ki niso odšli v Fucino. Vsak je

svoj način razlagal nepri-

čakovani in nenadni prihod to-

likih vozil.

"Romarji, romarji so!" je

pričala Sorcanera. "Sedaj lju-

dje ne romajo več peš, nego na

avtih. Romarji romajo k naše-

mu svetu Roku..."

"Avtomobilská dirka je," je

dejal Pasquale Cipolla, ki je

bil kot vojak v mestu, "stavijo

namreč, kdo bo hitreje vozil.

V mestu se take stave vsak dan

nadmerno.

Drdranje avtov je postajalo

zmeraj glasnejše in prodrljive-

je. Sedaj smo zaslili še divjiv

kriji ljudi na avtih. Dokler ni

končno prasketanje udarcev,

ki so si hitro sledili drug za

drugim, in pa žvenket cerkev-

nih oken izpremenil naše rado-

deli, ne da bi kdo naju videl.

Bilo je približno 200 mož. Razen pušk so jim za pasovi tičala bodala. Vsi so bili oblečeni v črne srajce. Spoznali sva le lovce in nadcestarja Philippa Lepega; toda tudi ostali se nama niso dozdevali tuji in niso bili od daleč. Bili so deloma kaftani, toda taki brez zemlje, ki hodijo h gospodom služit, a malo zaslužijo in žive od tavnine in klečeplastva. Deloma pa so bili tudi mali trgovci, kar se jih vidi na semnjih, razen tega pa pomivalci krožnikov v gostilnah, briwei, kočičaji in potujoči godbeniki. Lenihui, ki se podnevi ne upajni, lizuni velikih pod pogojem, da smejo revne ljudi neovirano trpinčiti. Ljudje brez vesti. Preklepi ljudje. Ljudje, ki so že nekoč bili pri nas, ko so nam prinesli določbe o volitvah, sedaj pa so vnovič prišli in nam prinesli vojno. Tatočni in potepuhni, ki so jih zapovedali, naj branijo red in domovino. Ljudje brez družine, brez časti, nezvesti — brez zvestobe, revni — sovražniki revnih.

"Če je vojna, moramo moliti litanije za vojno," je ponavljal Baldisserra, "to je vojna." "Vojna, vojna," je ponavljal Baldisserra, "to je vojna." "Pa čemu vojna? Čemu vojna zoper nas?" "Vojna je," je ponavljal General Teofili, "to je vojna. Bog sam vedak zakaj."

"Če je vojna, moramo moliti litanije za vojno," je ušlo cerkovniku Teofiliu, ki je takoj tuji da začel: "Regina pacis, ora pro nobis."

Vodil jih je majhen, okrogel možak s trobojnico krog debelega trebuba, poleg njega je osabno stopal Philipo Lepi.

"Kaj pa blebečeš?" je vprašal možak s trakom cerkovnika Teofila.

"Prosim za mir," je odvrnil zastopnik cerkve.

"Takoj ga boš dobil!" se je zarežal trebušnik in pomignil Philippu Lepemu.

Ta je stopil k Teofilu in mu prisilil bučno zaušnico.

Teofilo se je z roko oprijel lica, se ozrl naokoli in nato bojazljivo vprašal:

"Zakaj?"

"Strahopetnež!... Strahopetnež pes!..." ga je zashramoval pritlikavec s trobojnico trebuhom. "Čemu se ne braňi?... Strahopetnež!"

Toda Teofil je postal nepremičen in tih. Med vsemi ženskami, starci in invalidi bi trebusnik ne našel žrtve, ki bi zala manj odpora. Po kratkem posvetovanju s Philippom Lemim je samo zarečel:

"Se pač ne da nič napraviš..."

Nato pa se je obrnil k mnogici in zapovedal:

"Vsi domov, prav vse!..."

Ko ni bilo na cerkvenem trgu nobenega Fontamareza več, je rekel možic ēnosrajčnikom:

"V vsakem hrabrosti, nego skromnosti, bodo našli samo ženske, bodo zopet odšli, kakor so prišli; če pa srečajo može, bo tekla kriji... Potem bo vojna. Zato je pa bolje, da ne zvoni. Ce bi zvoni, pa se je začela obotavljati in je vprašala:

"Kaj je že do keda kdaj slišal o vojni proti ženskam?"

"Jaz še nikoli."

"Torej ne velja nam, nego moškim," je pristavila Elvira.

"Ce bodo našli samo ženske, bodo zopet odšli, kakor so prišli; če pa srečajo može, bo tekla kriji... Potem bo vojna. Zato je pa bolje, da ne zvoni. Ce bi zvoni, pa se može menjati, da gori, bi pridirjali domov in potem bi se spopadli z onimi."

Misliš je na Berarda. Jaz pa sem mislila na moža in sina. Tako sva ostali v zvoniku, ne da bi se dotaknili zvonov.

Z zvonika sva videli, kako so se avti pred vhodom v Fontamaro ustavili.

Veliko število oboroženih mož je izstopilo. Ena gruča je ostala pri avtomobilih, drugi pa so prodrali proti cerkvi.

Spodaj so začeli ljudje zopet moliti litanije. Teofilo delal Croce je molil naprej, drugi so mu pa skupno odgovarjali: "Ora pro nobis!" Tudi Elvira in jaz sva v zvoniku poklepljili in šepotali: "Ora pro nobis!"

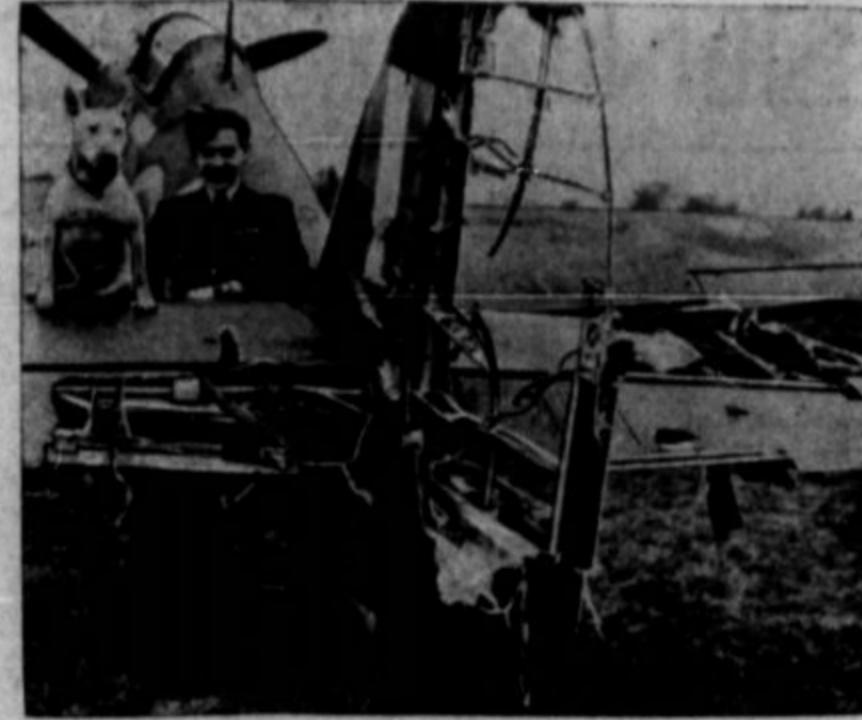
Ko je te litanije zmolil, je začel Teofilo moliti litanije proti nesreči:

A morte perpetua.

Libera nos. Domine...

Tisti hip pa se je preko trga razlila kolona oboroženih mož; vsi so glasno rjuli in vihteli puške. Njihovo število nas je zapestilo. Samogibno sva se Elvira in jaz skrili v zvoniku v kot, od koder sva lahko vse vi-

SEDAJ SO LETALA DRUGAČNA KAKOR NEKDAJ

V prvi svetovni vojni so bila letala okorne zgradbe iz lesa in platna, ki so se čestkrat užgale in le redkodaj prestale kak spopad. Danes je njih ogrodje od trtega, lahko aluminij, zbito ali zvarjeno z močnimi, velimi jeklenimi cevmi. Danasina letala lahko prenesuje mnoge najhujše poškodbe. Bojne letali, ki ga je videti na zgornji sliki in ki nosi pri angleški zračni sili ime "Hurricane", je bil med bojem v navalu na zasedeno Francijo odstranjeno skor ves rep, ali njegov pilot ga je kljub temu srečno privzel nazaj na Angleško, čeprav mu je bilo treba narediti 36 milj dolgo pot preko prekopa. Letalo bo kmalu zopet v zraku; zasluža, ki gre iznajdovati in nadarjenosti človeškega uma, in strah stevilčno večji, ali izigrani nemški zračni sili.

la celo do vrat; toda takoj so jo potegnili nazaj, jo zgrabili vrgli na zemljo, se je oklenili, naravn so jo štirje moški tako držali, da se je peti lahko vrpel nanjo. Maria Grazia je grgrala, kakor bi umirala. Ko jo je zlorabil prvi, jo je takoj prepustil drugemu in muka se je začela znova... In

(Dalej prihodnjič)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Vloga Prosvete

Nemalo zanimanja je bilo tudi glede glasila, oziroma dnevnika Prosvete. Resolucija glede nje je bila sprejeta z veliko večino, to šele po razpravi, ki je bila dokaj "napeta", toda

Novo vprašanje glede glasila pa je nastopilo ob predlogu, da se na konvenciji izvole Prosveti dva urednika, in sicer enega za slovenski in drugega za angleški del glasila. Predlog je spravil na dnevni red Vatro Grill iz Clevelandu, urednik glasila SSPZ. Podprtga je velika večina delegacije SSPZ, da bo skoraj vse mladinska skupina, oziroma delegacija angleških poslojuščih društev, ki ga je nastopilo ob predlogu Prosvete, izvoljeno. Tako je bil "sprejeti" predlog dan na poslovnu glasovanje in izgubil z okrog 30 glasovi proti njemu. Gleda uredništva Prosvete potem takem ostane po starem, to je, da bo imela v glavnem odboru le enega, ki bo odgovoren urednik.

Stvar pa je vseeno značilna zato, ker se v tem slučaju Prosveta ni izkazala za popularno. Ko je F. Zaitz dejal, da je njena angleška sekacija urejena boljše kot pa angleška sekacija kateregakoli drugega glasila jugoslovenskih podpornih organizacij, da je zavelo po dvorani iz okrog sto grl "no! no! no!"

Nekdo je zahteval, da naj se enega ali dva pomožna urednika odslovi, "če jih je preveč." Drugi je nato vzkliknil, da jih protežira unija. In tretji pa je vstal in rekel: "Tudi jaz sem že leta in leta v uniji."

A kadar me ena ali druga kompanija ne potrebuje več, moram ven, unija gor ali dol." Dobil je k tej omembri priljubo ploskanja.

Neugodno pri tej zadevi je bilo to, da se je šlo za vprašanje, ali naj se tudi Vatro Grillu da službo in odslovi koga druga iz uredništva, "če jih je preveč". Ivan Molek je svoj oddelki dobro zagovarjal, a ljudje so glasovali kakor so se namenili. In če ne bi bil Frank Zaitz izvojeval glasovanja

O LETOŠNJEM DAVČNEM ZAKONU

Davki so breme, ki ga nihče ne nosi, dasi je neizogibno v vsaki urejeni človeški družbi, oziroma deželi. Toda v demokratičnem sistemu, ki ga imamo tu v Združenih državah, bi morali biti davki tako porazdejeni in naloženi, da bi jih plačevali vsak po svojih močeh, in John T. Jones, ki je dne 6. septembra govoril po radiu za organizacijo CIO in Delavsko nestrankarsko ligo, je dejal, da se ni nit na daleč pospevalo to načelo v letosnjem davčnem zakonski predlogi, ki je predsednikovim podpisom že postala dejelna postava.

Omenjeni delavski zastopnik je razložil v opisal letosnjem davčnem zakon takole:

Vsek industrijski delavec vsak kmet, vsak poklicni človek in vsak majhen trgovec je sedaj revnejši, kakor pa je bil pred tednom dni.

To je res z cijonom na letosnjem davčnem zakonsko predlogom, ki sta jo sprejela poslanska zbornica in senat. Je največja davčna predloga v ameriški zgodovini in obenem pa tudi najkrivljenje. Po njej bodo naloženi davki na posamezne osebe, ki zaslužijo po \$15, in na zakonske dvojice, ki imajo samo po \$30 dohodkov na teden, med tem ko bo lahko velika industrijska korporacija, kakor je n. pr. industrijska družba General Motors, posnela v tknili v svojo močjo \$210,000,000 čistega dobička, preden ji bo treba plačati le en cent prebitinskega davka.

Danes se zgodovina ponavlja. Narod se še spominja vojnih milijonarjev iz dobe, ko se je pisalo 1917-18. Tedaj se je začelo, da se kaj takega ne bo več pripetilo. Še pred nedavnim je dejal predsednik Roosevelt: "Prisel je čas, ko bo treba administrativne oblasti načel v tej zakonski predlogi.

Davki so bremena, ki ga nihče ne nosi, dasi je neizogibno v vsaki urejeni človeški družbi, oziroma deželi. Toda v demokratičnem sistemu, ki ga imamo tu v Združenih državah, bi morali biti davki tako porazdejeni in naloženi, da bi jih plačevali vsak po svojih močeh, in John T. Jones, ki je dne 6. septembra govoril po radiu za organizacijo CIO in Delavsko nestrankarsko ligo, je dejal, da se ni nit na daleč pospevalo to načelo v letosnjem davčnem zakonski predlogi, ki je predsednikovim podpisom že postala dejelna postava.

V primeri s tem težkim davkom, naloženim na pleča skupinam z nizkim dohodkom je v davčnem zakonu mnogo spranj, skozi katero se bodo neobdavčeni izmužnili velikanski dobički in dohodki bogatih korporacij in posameznikov. Čudi v svojih davkih, doloceneh za korporacije, nudi ta nova postava ugodnosti korporacij z velikimi dobički, ki jih dreska majhnim podjetjem.

Skozi spranje, pušcene za korporacijske dobičke, bi se n. ir. bogata du Pontova korporacija lahko izmužnila tako, da bi ji bilo dovoljeno narediti \$55,000,000 dobička na leto, preden bi ji bilo treba plačati en sam cent davka na odvečne dobičke. Kaj takega omogočuje določba, po kateri se imajo dobički, narejeni od kake korporacije letno v širih letih med 1936 in 1939, za "normalne" in se zahteva plačevanje davka le na zaslužek nad tistimi tako zvanimi "normalni" dobički. Tako bodo velike, moštvene družbe plačevalne prav zaprav manj davkov kakor nove in manjše trdke.

Ameriško ljudstvo se je pripravljeno žrtvovati za ohranitev svojih svobodščin. Ali je pa roti temu, da bi njegovo žrtvovanje pomagalo polniti velikim korporacijam že tako in tako dobro nabasane mošnje. Vendar pa je ravno to, kar se bo zgodilo na podlagi določb nove davčne postave. Kongres je poslušal glas monopolistov in vojnih milijonarjev, a gluho uho pa je imel za delavce, kmete, poklicne ljudi in majhne podjetnike.

V demokratičnem sistemu je temeljno davčno načelo to, da se morajo davki porazdeliti na podlagi možnega plačevanja. Zelo važno načelo pri tem je tudi to, da si posebni interesi ne bi smeli kopičiti ogromnih premoženj iz narodove nevarnosti. Kongres ni prav nič vstopal takih načel v tej zakonski predlogi.

Histerija narašča

Charles A. Lindbergha in njegove pomočnike sedaj odprt dolge zavezništva s Hitlerjem. Posebno zato, ker je Lindbergh v enem svojih nedavnih govorov napadal Zide za hujšače v vojno in jih označil za nevaren element, ker kontroliраjo filmsko industrijo, radio, velik odstotek finančne in mnogo časopisov. Vsi ameriški fašisti vseh vrst so z Lindberghom in med njimi so se izgubili tudi iskreni pacifisti, izolacionisti in takozvani thomaski zbornici in senatu so pa podpirali vse dolžbe za obdavljanje malega človeka, a naprosto pa priporočili za primerne davke na korporacijske dobičke. S tem so izdali interesne pripombe ljudstvu.

Vnovič gleda ljudstvo, kako dobro ogromni dobički v bisage orjaških korporacij z obrambnimi naročili. Teh velikanskih dobičkov niso obdavčili, čeprav je to obljubila administracija pred par meseci. Namesto tega je kongres sprejal davčno zakonsko osnovno, ki bo ozemala siromake.

Senat in poslanska zbornica sta pri tem popolnoma prezrali našvet, ki so ga dali zastopniki zveznega zakladništva, ko so prišli pred davčni odsek. Ti predstavniki so zahtevali, naj se naložijo težji davki na dobičke industrijskih korporacij in še potem primerno povečajo dohodniški davki, ki bi prizadeli osebe z nižjimi dohodki. Kongresni voditelji v poslanski zbornici in senatu so pa podpirali vse dolžbe za obdavljanje malega človeka, a naprosto pa priporočili za primerne davke na korporacijske dobičke. S tem so izdali interesne pripombe ljudstvu.

Iz analize te davčne predlage se vidi, da ima drugačno mero za skupine z majhnim dohodkom in drugačno za posameznike in korporacije z velikimi dohodki. To je davčni zakon, ki nudi pomoč bogatemu na rovna siromakov.

Priči v zgodovini te deželi imajo posamezniki, ki zaslužijo malo kakor \$15, in zakonske dvojice, ki imajo tako malo malo kakor \$30 dohodka na teden, plačevati ne-predne davke. Tako nizki zaslužki se ne zadostujejo za dostojno živiljenjsko merilo, in vsek zmesek, ki se bo plačal iz njih za davke, bo pomenil manj hrane, manj obleke in slabše bivališče za milijone ameriških delavcev in kmetov. Vrh tega bodo morali ti mezdni delavi in kmetje z nizkimi dohodki plačevati na sto in sto milijonov dolarjev za zvezne prodajne davke, ki jih bodo plačevali vselej, kadar bodo kupili skratljivo vžigalic ali električno hruško, vsako pot, ko pojede v gledališče, vselej, ko jem bo treba kupiti kako potrebo reč za avtomobil ali radio itd. skozi dolg seznam potrebščin, ki so sedaj težje obdavčene kakor kdajkoli prej. Odjemalcji že plačujejo z neposrednimi in posrednimi davki več kakor polovicu zveznih dajatev ali davkov. Po se-

Cetovanje se jača

Kakor poročajo iz Budapešte, so oblasti v Belogradu dale ustreliti 50 talcev (srbskih komunistov), ker je bil ubit en sam nemški vojak.

Jugoslovanski četniki so sedaj izborno organizirani pod vodstvom bivših oficirjev iz jugoslovanske vojske. Med njimi vlada popolna vojaška disciplina in imajo ne samo strojnico, nego tudi topove. Njihno delovanje je zelo obsežno. Kadar so umikajo pred zasedajočimi Nemci, razstreljujejo mostove za sabo.

RUSKA VOJAKA POMAGATA RANJENEMU FINCU V BOLNISNIKO

Boj na finski bojni črti proti Leningradu je vedno besni z vso furijo kakor na ostalih rusko-nemških bojih, ki se raztezajo tja dol do Odese v bojni fronti, dolgi nad 1800 milij. Na gornji sliki je videti, kako pomagata dva rusa vojaka ranjenemu Fincu na poti v bližnji la zaret.

TERMITI IV. BREZNIK

TERMITI

IV. BREZNIK

Za staro evropsko in azijsko kulturo je bila vedno zemlja čudežev Afrika, iz katere je vselej prišlo kaj presestljivega. Tudi v živalskem svetu je pokazal afriški kontinent najredkejše in čudovite vrste živali. Tam so našli slone, povodne konje, žirafe, leve, človeške opice itd. Največje presestljive pa je bilo sporocilo raziskovalca Smeathmana leta 1781. o kolosalnih stavbah majhnih žuželk, ki se imenujejo termiti.

Termiti žive skupno v velikih družbah, v gnezdih, ki so še bolj čudovito zgrajena nego mravljišča in čebelnih panji. Spadajo v lastno živalsko vrsto, ki ima za seboj zgodovino več milijonov let in se je pojavila na svetu mnogo pred človekom. Te živalice so zelo majhne; največje dosežejo komaj našo malo čebelo. Podobne so mravljam, vendar ne spadajo v nihovno vrsto.

Narava je malo bitij tako slabo oboržala za živiljenjski boj kakor termiti. Termiti nimata nič čebelnega žela niti mravljinega hitinskoga oklepja. Živeti more samo v ekvatorialnem pasu, torej v najbolj vročih krajih, umre pa — kakšno nasprotje! — čim posijanje solnčni žarek. Za svoje živiljenje potrebuje brezognome mokrote, pri tem pa more živeti le v deželah, v katerih 7-8 mesecev ne pada kapljica dežja. Narava je to živalico obdarila skoro prav tako nepravično, ironično, neologično kakor človeka. Toda termit je zato tem bolj izkoristil lastnost, ki jo imenujemo pri njem instinkt, pri človeku pa — bogove zakaj — intelekt. S pomočjo tega instinkta, nagona se je termitom posrečilo, da so se pologoma preobražali in da so si ustvarili za svoj živiljenjski boj organe, ki jih prvotno niso imeli. Z močjo svojega instinkta so si sčasoma ustvarili svojo veliko socialno organizacijo, so svoja bivališča spremenili v nepramgljive trdnjave in postali najtrdrovnejši, najkreplejši in najstrašnejši prebivalci na zemeljski obli.

Znanost o termittih je zelo bogata, vendarle še zelo nepravilna, ker ta živalica navadno uniči laboratorije, v katerih bi jo mogli naravoslovci študirati. Če jih zapro v stekleno napravo, kmalu obdajo vse steklo z nekim svojim cementom, da jih ni mogoče več opazovati. Njihova gnezda so tako trdno zgrajena, da se ob njih se sicer okruši in jih morajo češči razdejati s smodnikom.

Znanstvenik Frogatt Savage sta najbolj raziskala notranjost termitskega gnezda, 15-30 cm nad temeljem je ravna po kraju, kjer prebiva-

kroglasta zgradba, katere obseg zavisi od velikosti in pribilnosti vsakega gnezda. V primeri s človeškimi razmerami je ta stavba večja od velike kopule Petrove cerkve v Rimu. Sezoti iz tankih plasti lesene, precej mehke snovi. To "gnezd" odgovarja plodišču naših čebel. Navadno je napolnjeno z milijoni malih ličink v veliki glavice bučik; stene so reluknjane po tisočih malih odprtih, ki menda skrbe za zračenje prostora. Temperatura je tu znatno večja nego v drugih delih termitske naselbine. Termiti s svojimi napravami vzdržujejo stalno temperaturo v svojih "prebribah", kajti za nje zadostajo 16 stopinj razlike, da poginejo.

Ob obeh straneh tega notranjega gnezda, iz katere vedijo galerije v druge, lepše prostore, so nakopičena bela, podolgovasta jajčeca. Po galerijah navzdol pridevo v sobano, kjer prebiva termitska kraljica. Kraljica termitov te svoje celice ne more zapustiti, dočim svobodno prihaja in odhaja iz nje delavci in vojaki, ki jo strežejo in čuvajo. Ta kraljica je do 30,000krat večja od delavca. Kraljica celica je raztegljiva in se razširja sorazmerno z naraščanjem njenega zadnjega dela. Kralj stane skupaj s kraljico, toda ga je prav težko opaziti, ker je skorodno luč, temveč živi stalno v temi pod zemljo ali v predmetih, ki jih pregleda.

Cheswick, Pa. — Ob priliku obiska delegatov in gostev konvencije SNPJ v društveni dvorani na Cheswicku sta nabrala Edward Tomich in Frank L. Tomich iz Walsenburga, Colo., slednje vsto: Peter Benedict \$5; po \$1: Frank L. Tomich, Mike Kumer, Frank Zaitz, Frances Vider, Anton Shular, John Kiancher, Jerry Benedict, Ignac Spendal, Jacob Zaitz, Alojzija Zupančič, John Spiller, Matt Simončič, Mike Vrhovnik, Frank Taucher, Mirko Kuhel, Josephine Odar, Paul Berger, Vincent Cainkar, Frank Boltezar in Tony Marinac; po 50c: Lawrence Gradišek, John Simon, William Rus, Louis Shuster, Neimenovan, Mary Lumpert, John Zupan, Peter Krže, John Marn, Anton Flisek, Andrew Grum, Anton Kauz, Frank Vratarich, John Astnik, John Stavor, John Terčelj in Fred Malgai; John Barbč 35c; po 25c: John Yeran, Jos Klopčič, Krist Stokel, Max Traven, Franči Rupnik, John Stremfelj, Neimenovan, Anton Zornik, Frances Artach, Neimenovan, Joseph Terbičan, Andrej Vidrich in John Orešček, skupaj \$37.10.

Pittsburgh, Pa. Andrew Grum (Detroit) \$25; Mirko Kuhel (Chicago) \$2; po \$1: Josephine Močnik in Camilus Zarnick (Cleveland) in Fred Malgai (Peru, Ill.), skupaj \$30.00. (Nabral ob priliku konvencije SNPJ Chas. Pogorelec.)

Cheswick, Pa. — Ob priliku obiska delegatov in gostev konvencije SNPJ v društveni dvorani na Cheswicku sta nabrala Edward Tomich in Frank L. Tomich, Mike Kumer, Frank Zaitz, Frances Vider, Anton Shular, John Kiancher, Jerry Benedict, Ignac Spendal, Jacob Zaitz, Alojzija Zupančič, John Spiller, Matt Simončič, Mike Vrhovnik, Frank Taucher, Mirko Kuhel, Josephine Odar, Paul Berger, Vincent Cainkar, Frank Boltezar in Tony Marinac; po 50c: Lawrence Gradišek, John Simon, William Rus, Louis Shuster, Neimenovan, Mary Lumpert, John Zupan, Peter Krže, John Marn, Anton Flisek, Andrew Grum, Anton Kauz, Frank Vratarich, John Astnik, John Stavor, John Terčelj in Fred Malgai; John Barbč 35c; po 25c: John Yeran, Jos Klopčič, Krist Stokel, Max Traven, Franči Rupnik, John Stremfelj, Neimenovan, Anton Zornik, Frances Artach, Neimenovan, Joseph Terbičan, Andrej Vidrich in John Orešček, skupaj \$37.10.

Pittsburgh, Pa. Andrew Grum (Detroit) \$25; Mirko Kuhel (Chicago) \$2; po \$1: Josephine Močnik in Camilus Zarnick (Cleveland) in Fred Malgai (Peru, Ill.), skupaj \$30.00. (Nabral ob priliku konvencije SNPJ Chas. Pogorelec.)

Skupaj \$102.60, prejšnji izskaz \$1.217.66, skupaj \$1,320.26.

Kaj pomeni XII. redna konvencija SNPJ za naše gibanje?

Chicago. — Na zadnji seji kluba št. 1 JSZ dne 26. sept. je bilo sklenjeno, da bo na prihodnji seji po skončanem dnevnem redu predmet načelna stran, ki je bila v razpravi na dvanajsti redni konvenciji S. N. P. J. Namreč kasno je bilo razpoloženje delegatov glede unij, o kulturnih aktivnostih, politični akciji, o našem tisku itd.

Ako s Proletarcem soglašate, izrecite mu priznanje s pridobitvijo novega naročnika.

TISKOVNI FOND PROLETARCA

Presojanje dogodkov doma in po svetu

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Davki: Vsak mesec novi, do datni davki. Vladni ljudje apelirajo na gospodinje, da naj hranijo, pa tudi moški se bodo moralni ravnati po tem navodilu.

Zivljenske potrebičine se draže, ker pomagamo Angliji, pravijo eni. Resnica je, da smo izvazali v druge dežele več živil, kakor sedaj skozi do krize, pa jih je bilo še vseeno toliko v izobilju, da jih je vlada kuvala v svrhu uničenja. To se ne bo več dogajalo, kajti svet je gladen in ko vojna mina, bo treba živil in nič koliko živil iz Severne in Južne Amerike, a bomo hoteli ustvariti mir.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

NOVEMBER

CLEVELAND, O.—Koncert "Zarje" na Zahvalni dan v četrtek 20. novembra v SND na St. Clair Ave.

CHICAGO, ILL.—V nedeljo 30. novembra koncert Save v dvorani SNPJ.

DECEMBER

CHICAGO, ILL.—V sredo 31. decembra novoletna zabava kluba št. 1 JSZ.

MAREC 1942.

CHICAGO, ILL.—V nedeljo 15. marca 1942 prireditev v korist Proletarca v dvorani SNPJ.

CHICAGO, ILL.—V nedeljo 26. aprila koncert Save v dvorani SNPJ.

Kadar vam kak spis v Proletarcu ne ugaja, pomnite, da je to list za misleče čitalce, ne za cenzorje!

A 'FREEDOM' THAT MEANS SLAVERY

Ex-President Herbert Hoover, whose happy optimism immediately prior to the economic collapse of 1929 lead him to promise a chicken in every pot and two cars in every garage, is at it again.

This time Mr. Hoover sees Adolph Hitler on the way to being crushed, a circumstance which, he avers, should cause America to keep out of a shooting war against the dictators.

Bearing in mind Mr. Hoover's record as a predictor, we are not reassured. However, even if Hitler should be finally defeated, we are not at all satisfied to accept the Hoover idea of what is good for the future America.

More important to us at this time is the Hoover suggestion, which, accompanied his cheerful interpretation of current trends, that "economic freedom" for this country be added to "four freedoms" which President Roosevelt is pledged to establish everywhere in the world.

While most Americans sympathize with the Hoover desire to keep out of war, they will, if they know what Mr. Hoover means by "economic freedom," turn thumbs down on that suggestion.

What Hoover means is that the business of production and distribution shall be returned to the unrestrained activities of the present owners of America. He means that government shall "butt out." He means that the dictatorship of big business shall again become the unquestioned American "way of life."

We are opposed to the kind of economic freedom urged by Hoover. We are opposed to it because we have learned that it means freedom for masters and utter slavery for workers. Moreover, we are opposed because we are convinced that the time has come when centralized planning of our economy is necessary for the welfare of the nation and the people.

If the rise of dictatorship throughout the world has taught us anything we should now know that, in a class society, freedom is a relative term. In Germany, for example, the Nazi clique is free to do anything it likes, but that every freedom at the top of Nazi society kills freedom at the bottom.

That's the kind of freedom which Hoover and others who think backward believe can be restored in America. Well, so it can—but not under the Hooverian concept of "rugged individualism."

Come economic freedom or a new form of the old economic slavery, government control will be extended throughout the big capitalist nations. The only question is who shall BE the government. If the big corporation heads who are now heading the various government bureaus write the rules, the coming economy will continue the freedom of owners to exploit workers. If the workers organize to end the profit system we'll have the democratically-planned economy of Socialism.

—Reading Labor Advocate.

N. Y. HACKY UNSNARLS CHINA'S LIFELINE

Most highly publicized highway in the world is Chiang Kai-Shek's lifeline, the Burma Road—726 agonizing miles of the most twisted roadway in any continent. Last week the man who unsnarled it for the besieged Chinese Republic returned from Chungking to his favorite New York night spots, where the curves are in the chorus.

—The New Leader.

American Legion Favoring Aid to Russia

The American Legion convention recently held in Milwaukee had a hard tussle before it voted to favor aid to Russia.

There was a sharp debate, in which, under a rule requiring short speeches, quite a lot of delegates were heard on both sides. The pros and the cons were alternated. The Auditorium was less than half filled as the debate took place, although there were enough Legionnaires in town to have filled it several times over. The non-delegates evidently were not much interested in the question, one way or another.

But the delegates certainly were. The speakers on both sides talked straight from the shoulder and were roundly applauded.

The vote was 874 in favor of aid to Russia and 604 against.

NAZIS REPORT DEATH OF HILFERDING

News has reached the United States that Rudolf Hilferding has "died" somewhere in occupied France. Latest report was that the German Socialist leader was found "hanged."

Hitler has been after Hilferding for years, and it was only through the treachery of Petain that he was arrested and brought to Germany.

Rudolf Hilferding was one of the world's outstanding economists and thinkers. His monumental work, "Das Finanzkapital," is on a par with the works of Adam Smith, Ricardo and Karl Marx. In the Weimar Republic, he occupied important cabinet posts, including the position of Finance Minister: his name is well known throughout the world.

To unravel the lifeline Dan Arnsen appointed U. S. Army Lieutenant James Wilson, a trucking veteran, to boss all operations; hired 31 American mechanics and dispatchers; ordered 4,500 new heavy-duty American trucks, now arriving at the rate of 500 per week; continued the paving of the road. Shortly there will be a police patrol; radio communications and relief stations.

War is an interesting exercise engaged in by nations to see which of them shall control the ruins of all.

—Union Labor Gazette.

PROLETAREC

FACING the FACTS

With PHILIP PEARL

Last Tuesday, after Sava's rehearsals a surprise was pulled over on Helen Dresner, one of our alto singers. It was her birthday. Elaine Turpin baked a birthday cake and as Helen entered the lower social club room, the Sava group sang Happy Birthday. The refreshments and cake were passed around, the singing continued and everybody enjoyed themselves, including Mr. and Mrs. Grover. Next birthday please?

On Sunday, October 5, the Sava singers will participate in the 35th anniversary program of Lodge 47 SNPJ in Springfield, Ill. A special bus has been chartered and will leave from the Slovene Labor Center Saturday, October 4, at 2:30 p. m. On Sunday morning the Sava group and their friends plan a sightseeing tour thru the city an then visit the Lincoln Memorial. According to the arrangements committee a fine program will be presented. Fred A. Vider, supreme secretary of SNPJ will be the principal speaker. The public is cordially invited to attend.

A reminder to our friends and sympathizers: Sava's annual Fall concert will be held on Sunday, November 30, at the SNPJ Hall. Reserve the date and plan to attend. J. R.

UNEMPLOYMENT NOW 6,300,000

WASHINGTON.—The CIO estimate for unemployment dropped 1.2 per cent between May and June, with the level for the latter month, the latest available, standing at 6,305,000 as compared to the revised figure of 7,156,000 for May.

The addition to non-agricultural employment between these two months was 562,000, of which 78,000 were inductions into the military forces. Total farm and non-farm employment increased 901,000, as contrasted to the normal seasonal increase between May and June of approximately 300,000.

WASHINGTON, D. C.—Sale of \$4,452,748 in Defense Savings during August showed an increase of 30 per cent over sales for July, the Treasury Department has announced.

SCHEME TO IMPORT MEXICANS HALTED

Standard Railroad Labor Organizations won the first skirmish recently in their fight to prevent importation into the Southwest of a huge army of Mexican workers.

The Immigration Service of the Department of Justice tentatively turned down applications of the Southern Pacific and other companies to bring in workers from below the Rio Grande, until they had exhausted all possibilities of obtaining labor in this country.

The companies were notified that they must apply to Federal and state employment offices in their region for employees, and only if these offices are unable to supply their needs would any consideration be given to their applications.

MAVERICK IS NAMED AIDE TO HENDERSON

WASHINGTON.—Maury Maverick, former congressman from Texas and mayor of San Antonio, has been appointed to the price-control office as an assistant and consultant to Leon Henderson, price administrator.

There was a sharp debate, in which, under a rule requiring short speeches, quite a lot of delegates were heard on both sides. The pros and the cons were alternated. The Auditorium was less than half filled as the debate took place, although there were enough Legionnaires in town to have filled it several times over. The non-delegates evidently were not much interested in the question, one way or another.

But the delegates certainly were. The speakers on both sides talked straight from the shoulder and were roundly applauded.

The vote was 874 in favor of aid to Russia and 604 against.

Companies Fix Price; Price Fixer Says, 'O.K.'

A word from Leon Henderson, price administrator, and profiteers do as they please.

This week Pennsylvania mine barons joined dealers in a number of strategic materials in thumbing their noses at a Henderson order forbidding a price hike for anthracite coal. A 15-cent-a-ton increase, effective at once, was announced. A few hours later Henderson "O.K'd" the price boost.

Retail dealers went mine owners one better, "packing up" the price to consumers 25 cents a ton.

—Union Labor Gazette.

Teachers and Unions

By LILLIAN HERSTEIN

Charles A. Lindbergh forfeited the respect of the American people when he issued his recent radio blast charging President Roosevelt, the British, and the Jews with fomenting war.

Lindbergh has become one of the nation's leading isolationists. As such he was entitled to a fair hearing and serious consideration of his views. In this country, free speech and free assemblage are guaranteed to all. But when any American citizen descends to the level of attacking racial and religious minorities and parrots Hitler's vicious anti-Semitism, he cannot expect his intelligent fellow citizens to regard his remarks with anything but disgust.

It is too bad—too bad for Lindbergh personally, and too bad for the isolationist cause he espouses. If anything were calculated to undermine public confidence in Lindbergh and isolationism it was his debauch into anti-Semitism. If those who oppose Lindbergh's views—the interventionists, if you please—needed any evidence to confirm their charges that Lindbergh is playing Hitler's game in America, Lindbergh himself supplied it.

The Lone Eagle was strong and silent for many years. It is too bad he couldn't have remained that way and retained his popularity. Because ever since he has become articulate, Lindbergh has hurt himself by trying to hurt the President of the United States and oppose the national policy of the United States.

The Nazi Line

Several of Lindbergh's isolationist colleagues have recently fallen under suspicion of harboring anti-Semitic views. The current Senatorial "investigation" of movie propaganda bears all the earmarks of a Ku Klux Klan lynching party. The chief sponsor and the star witness of this investigation is Senator Nye. In his testimony Senator Nye berated Charlie Chaplin's picture, "The Dictator," on the ground that it ridiculed a foreign country and a foreign ruler. The country was Nazi Germany and the ruler Adolf Hitler. It is rather unseemly at this late day and age for a United States Senator to get sensitive about Hitler.

Booing is a bad habit. A speaker should request an audience not to boo anyone.

But so long as this bad habit is followed it at least has the merit of revealing the bias of the audience.

It is easy to see that there might be good Americans who disapprove of both Roosevelt and Hitler, and, if they must indulge in the bad habit of booing, they might boo both.

But when they boo Roosevelt and do not boo Hitler, it should be obvious to the speaker, whether he be Senator Clark, Hamilton Fish, Senator Nye, Charles Lindbergh, or anyone else, that they approve of Hitler.

And that should be very embarrassing to any speaker who claims to be a good American and is not himself an admirer of Hitler and his rotten regime.

—Milwaukee Post.

Miners Resume Work In "Captive" Pits

WASHINGTON, Sept. 19.—William H. Davis, chairman of the Defense Mediation Board, announced today that striking employees of "captive" coal mines supplying fuel for major steel companies would return to work Monday pending settlement of their dispute with the operators.

Davis told reporters that representatives of the United Mine Workers of America and the "captive" mines had accepted recommendations of the board, which called for resumption of work for a period of 30 days and thereafter until the expiration of an independent office.

In charge is Floyd Odum, well-known figure in finance circles.

Odum's job will be to pry loose from such firms as Bethlehem, General Motors and U. S. Steel some business for small firms. The fact that 56 firms have grabbed more than three-fourths of all defense work, and that less than half of the total allotted for defense work has been allotted is now widely known.

Unrealized is the actual marginal standing of small business. Figures recently published by Dun and Bradstreet follow: During most of 1939 the very small failures with debts under \$5,000 constituted about 40 per cent of the total, but by the middle of 1940 these were averaging about 47 per cent and in April, 1941, were as high as 59.6 per cent. In the first year of defense, while little business failures were raising 6 per cent, big business failures fell 69 per cent.

An official survey of 11,819 private plants catalogued in the original army-navy plans, showed that only about half of them are working on defense orders.

With one of the first declared policies of the new super board, SPAB, that "less essential" industries must give way to national defense plants in the nation's all-out effort for arms production, the curve of small business failures is seen as shooting up, unless the small firms can get arms contract to turn their factories, as one commentator put it, from soap to

—The New Leader.

HYPOCRITES

And in these days, when the defense program is being used as an excuse on the job, the right to functions as citizens of a democracy, the freedom to live up to an ideal of craftsmanship. Teachers were a long time finding out that they could achieve these ends only through collective activity of their own group in co-operation with other organized workers and not through their individual efforts.

The free public school, however, does not constitute the whole answer. It is indeed, only a corollary of the larger economic problem which affects all workers. There are still millions of young people who cannot afford to attend free high schools, state universities, and municipal colleges. There are still millions of workers who are poorly paid, millions who are unemployed, millions who are suffering from the insecurities of modern industrial life.

American teachers, therefore, accept as the basis of their educational philosophy the achievement of the democratic way of life in all of its implications and ramifications. They justify the expenditures on educational budgets and demands for even greater appropriations by pointing out the infinite possibilities for the improvement of the individual and of society.

It must be remembered that every step in the extension of public education—establishment of elementary schools, the opening of high schools, state universities, municipal colleges and junior colleges—was fought bitterly by those who could provide education for their children in private schools and who refused to be taxed for the education of all children.

On what group in society, then, can the teachers depend for support of the movement for the further extension of education and for the curricula and procedures which will make them adaptable to the needs of children growing up in an industrial era?

The disenfranchised workers in America were the first to realize that their children could get equal educational opportunities only through the establishment of tax-supported schools. Indeed, the first use they made of their ballot was to tax themselves public schools.

Wage earners have been foremost in the fight for public schools from that memorable day in 1830 when they were stoned in Boston for demanding tax-supported schools.

During the darker days of the present economic depression, when the most preposterous and far-reaching curtailment were proposed and in some instances put into operation, no one group stood more firmly and consistently by the schools than the men and women of the trade-union movement.

In this grave hour, teachers cannot evade their responsibilities. Organized in a movement with all other productive workers, they must help devise such rules of the game of making a living as will bring a more secure and just way of life for all.

Small Business Failures Rise Survey Shows

WASHINGTON, D. C.—Despite the frantic scurrying and reorganization in past weeks, big problem in the battle for production on the home front remains the plight of the little fellow. Lost in the shuffle of the creation of SPAB was the establishment of an OPM division to handle contract distributions. For several months the Sidney Hillman office had pressed for a plan to give wide powers to a sub-contracting office. The President went one step beyond this suggestion to the creation of an independent office. In charge is Floyd Odum, well-known figure in finance circles.

Odum's job will be to pry loose from such firms as Bethlehem, General Motors and U. S. Steel some business for small firms. The fact that 56 firms have grabbed more than three-fourths of all defense work, and that less than half of the total allotted for defense work has been allotted is now widely known.

Unrealized is the actual marginal standing of small business. Figures recently published by Dun and Bradstreet follow: During most of 1939 the very small failures with debts under \$5,000 constituted about 40 per cent of the total, but by the middle of 1940 these were averaging about 47 per cent and in April, 1941, were as high as 59.6 per cent. In the first year of defense, while little business failures were raising 6 per cent, big business failures fell 69 per cent.

Race prejudice is the opposite of the spirit of Christianity. The two things cannot reside in the same person.

Therefore, a person who purports to be a Christian, and yet entertains race prejudice, is a rank hypocrite.

Shielding race prejudice behind the word "Christian" is an unscrupulous attempt to make foulness appear respectable and thereby attract people to it by associating it with something which they already respect.

This is an old and villainous species of procedure which has been used by dishonest men in various ways from time immemorial. An intelligent populace should be able to recognize and reject it.

—Milwaukee Post.

Pride is the master sin of the devil, and the devil is the father of lies. —Chapin.